

Multikulturalitás a XXI. században
II. Nemzeti Tudományos Konferencia
hallgatói szekció

Konferencia kiadvány

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖR

Gödöllő
2016. május 6.

Multikulturalitás a XXI. században

II. Nemzeti Tudományos Konferencia

hallgatói szekció kiadványa

Szerkesztők: Urbánné Malomsoki Mónika, Kolta Dóra

Kiadó:

Szent István Egyetemi Kiadó

2100 Gödöllő, Páter Károly u. 1.

ISBN 978-963-269-553-2

A szerkesztőkhöz eljuttatott absztraktok változtatás nélkül kerülnek megjelentetésre.

A kiadvány az NTP-HHTDK-15-0064 "SZIE GTK TDK programjainak támogatása a 2015/16. tanévben" című projekt támogatásával valósult meg, melyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Nemzeti Tehetség Program támogat.

Tartalomjegyzék

Konferencia információk	5
Diákok közötti agresszió a szakképzésben	7
<i>Bujdosó Tünde</i>	
A 18 és 30 év közöttiek álláskereséssel kapcsolatos problémái	9
<i>Demeter Marcell</i>	
Halló társadalom és siket kultúra	10
<i>Gál Klaudia Kitti</i>	
Civil kezdeményezésű környezeti nevelési program szervezése a Naplás-tó természetvédelmi területen, hatásának vizsgálata általános iskolások körében, valamint környezeti nevelési tevékenység vizsgálata három XVI. és XVII. kerületi budapesti iskolában	11
<i>Járdi Ildikó</i>	
A „Komposztálás Ünnepe” zöld jeles nap bevezetésének lehetősége Veresegyház és Jászárokszállás települések oktatási és nevelési intézményeiben	12
<i>Kaszab Edit</i>	
Összefüggések a személyiség típusok és a csoportban betöltött szerepek között	13
<i>Kovács Kata</i>	
Karrierépítési tudatosság elemzése és vizsgálata egy multikulturális cég magyarországi dolgozói körében	15
<i>Kubicsek Rita</i>	
Az utca vizuális nyelve, a plakát	16
<i>Ottinger Ildikó</i>	
Az órarendszervezés és a szakképzés eredményessége közötti összefüggés-rendszer vizsgálata	17
<i>Szatmári Gyula</i>	
Hagyományápolás a Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnáziumban	19
<i>Tóth Lajosné</i>	
A fogyatékossgal élő személyek szociális kompetenciájának jelentősége a munka világában	20
<i>Zyrycki Anikó</i>	

KONFERENCIA INFORMÁCIÓK

MULTIKULTURALITÁS A XXI. SZÁZADBAN II. NEMZETI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA HALLGATÓI SZEKCIÓJA

SZERVEZŐK

A Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Társadalomtudományi és Tanárképző Intézet
A Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Tudományos Diákköri Tanácsa

IDŐPONT

2016. május 6. (péntek) 12³⁰ óra

HELYSZÍN

Szent István Egyetem Gödöllői Campus
2100 Gödöllő, Páter Károly u. 1.
SZIE GTK TTI 4002 terem

KONFERENCIA BIZOTTSÁG

DR. SZILÁGYI Tivadar egyetemi tanár, tudományos dékánhelyettes, SZIE GTK RGVI

DR. RUDNÁK ILDIKÓ egyetemi docens, SZIE GTK TTI

DR. KOLTA DÓRA adjunktus, SZIE GTK TTI

A rendezvény az NTP-HHTDK-15-0064 "SZIE GTK TDK programjainak támogatása a 2015/16. tanévben" című projekt támogatásával valósult meg, melyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Nemzeti Tehetség Program támogat.

Bujdosó Tünde

Diákok közötti agresszió a szakképzésben

Vizsgálatom témája a diákok közötti agresszió vizsgálata a szakképzésben. Az agresszió jelenléte és következményei hatással vannak a diákok pszichés állapotára, társaikhoz és az iskolához való viszonyára, a tanárok munkájára, ezért szükséges a vizsgálata és megelőzésének módjainak megtalálása. Vizsgálataimat szakképzésben résztvevő 10. és 11. évfolyamos tanulókkal (n=126) és pedagógusokkal (n=20) végeztem. A diákokat kérdőíves kikérdezéses kutatási módszerrel, a tanárokat pedig szóbeli kikérdezéssel, strukturált interjúval kérdeztem a témáról.

Kutatásom eredményeiből arra a következtetésre jutottam, hogy a diákok és a pedagógusok sem tudják pontosan, hogy mik az agresszió formái és ezek mennyire súlyosak. A hagyományos zaklatást és az internetes zaklatást tudták legkevésbé megítélni. A szakirodalmi adatokhoz képest sokkal kevesebb online zaklatást találtam a diákok között, de a zaklatásokkal összefüggő öngyilkossági gondolatok és kísérletek rátája sokkal magasabb volt, mint amit előzetesen vártam. Az iskolai agresszió okaiért a diákok és a pedagógusok is elsősorban az otthoni, családi körülményeket teszik felelőssé és megelőzésének lehetőségét is legfőképpen ezek javításában látják.

Az eredményeim alapján a legfontosabbnak a pedagógusok és a diákok széleskörű informálását tartom az agresszió témakörével kapcsolatosan és az egyes agressziós cselekedetek hatásainak, következményeinek súlyosságának megértését. Az agresszió megelőzésében és kezelésében is egyaránt fontos volna a tanárok és a diákok közötti bizalmi légkör kialakítása és kapcsolatuk megerősítése.

A vizsgálat folytatását javaslom a demográfiai és az agresszióval kapcsolatos adatok összefüggéseinek feltárásával, valamint a zaklatások és az öngyilkosság

közötti részletesebb összefüggések vizsgálatával a hazai szakképzésben. További kutatások indítását javaslom a szülők, az otthoni körülmények és az iskolai diákok közötti agresszió megjelenésének összefüggései terén.

Demeter Marcell

A 18 és 30 év közöttiek álláskereséssel kapcsolatos problémái

Vizsgálatom a 18 és 30 év közöttiek álláskereséssel kapcsolatos problémáit kutatja. Célja egy olyan átfogó munka kidolgozása volt, amely a mai fiatal korosztály általános, gyakori nehézségeit kívánja bemutatni, valamint ezekre gyakorlati megoldásokat kínálni.

A szakirodalmi áttekintésben kutattam a Magyar munkaerőpiac jelenlegi helyzetét, a szervezeti kultúrát, valamint a bizalom kérdéskörét. A kutatást kérdőívek és interjúk segítségével végeztem, melyek kiértékelése után sikerült azonosítani a legjelentősebb problémákat, valamint egyedi eseteket is részletesen vizsgáltam.

Három hipotézist állítottam fel, melyek megvizsgálásra kerültek, amiből kettőt teljes mértékig, egyet pedig részben igazoltnak nyilvánítottam. Prezentációmban a kutatásom eredményeit mutattam be.

Gál Klaudia Kitti

Halló társadalom és siket kultúra

A siket közösségi kultúra Magyarországon kapcsolatban áll a magyar társadalom többségi kultúrájával, de sok közös eleme van a világon létező többi siket kultúrával is. Tehát a többségi társadalom és kultúra határozza meg a siket közösség kultúráját, vagyis a gazdasági, vallási és anyagi dimenziók mentén nincs különbség a kettő között, azonban nyelvi, kommunikációs, viselkedési és értékrendbeli különbségek vannak.

A siket közösség zárt, a többségtől eltérően, egymással való kommunikációjukban a jelnyelvet használják. A jelnyelv egy természetes nyelv, önálló szókinccsel és a hangzó nyelvtől eltérő grammatikával rendelkezik. Az elvont és komplex dolgok is kifejezhetőek általa. Fontos jellemzője még, hogy vizuálisan érzékelhető.

A fentiekből adódóan a jelnyelvi tolmácsok munkájuk során nem csak a két nyelv, hanem két kultúra között is közvetítenek, hogy megvalósuljon az egyenlő esélyű kommunikáció. Munkámban a velük készített interjúk segítségével összeállítottam a területen dolgozók, FEOR szempontjai szerinti pályaleírását.

Vizsgálataim eredményeként megállapítható, hogy halló társadalom csak részben ismeri a siket kultúra elemeit. A legtöbben a világon mindenhol egyformának gondolják a jelnyelvet. A megkérdezettek fele szerint, a siket közösségnek nincs saját kisebbségi kultúrája. A jelnyelvi tolmácsok munkájáról is csak részleges információkkal rendelkeznek. Kevésbé ismerik a képzés belépési követelményeit és képzési időt.

Úgy gondolom, hogy fontos feladat minél több ismeretet gyűjtenünk a siket kultúráról, hiszen minél több mindent tudunk, annál több lehetőséget láthatunk meg. Lehetőséget a segítségnyújtásra, egy teljesebb életre, az egyenlő esélyek megteremtésére.

Járdi Ildikó

Civil kezdeményezésű környezeti nevelési program szervezése a Naplás-tó természetvédelmi területen, hatásának vizsgálata általános iskolások körében, valamint környezeti nevelési tevékenység vizsgálata három XVI. és XVII. kerületi budapesti iskolában

Kutatásomban, a Naplás-tónál szervezett környezeti nevelési program hatását vizsgáltam a diákokra nézve. Továbbá a XVI.- és XVII. kerületben vizsgált intézmények pedagógiai programját elemeztem és a vizsgált pedagógusokkal készített interjú során, arra kerestem a választ, hogy a környezeti nevelésre mennyi időt tudnak elkülöníteni, illetve lakóhelyük nevezetességeit mennyire ismerik, amellyel ezeket az ismereteket diákjaik számára tovább közvetíthetik.

Vizsgálatom igazolásához elemeztem a vizsgált iskolák pedagógiai programját, a pedagógusokkal interjút készítettem. A diákok ismeretének feltárása érdekében kérdőíves kikérdezést alkalmaztam közvetlenül a program előtt, majd a program után.

A vizsgált módszerek alkalmazása rámutatott arra, hogy a pedagógusok és diákjaik ismerete a helyi nevezetességekről rendkívül alacsony. Egyetlen környezeti nevelési program hatására, a tartós tárgyi ismeretváltozás nem jelentős és attitűdváltozás is csak rendszeres részvétel esetén alakulna ki a diákokban. A környezeti nevelési programok szervezéséhez ajánlott az intézményeknek a civil szervezettől való segítség kérése. Az iskolák pedagógiai programja és a diákok természethez való viszonya között összefüggés figyelhető meg.

Kaszab Edit

**A „Komposztálás Ünnepe” zöld jeles nap bevezetésének lehetősége
Veresegyház és Jászárokszállás települések oktatási és nevelési
intézményeiben**

A környezeti nevelés napjainkra beleivódott a közoktatás minden szintjébe, ám gyakran nem ölt konkrét, gyakorlatias formát. Erre jelentenek megoldást a Komposztálás Napjához hasonló kezdeményezések. Munkám során célom volt, hogy induktív és deduktív módszerekkel felmérést végezzek két település (Veresegyház és Jászárokszállás) oktatási és nevelési intézményeiben a rendezvény megvalósíthatósága kapcsán.

Eredményeim alapján a felmérésben résztvevő pedagógusok környezetvédelmi ügyek iránti elhivatottsága mérsékelt, a települési és intézményi környezet jellemzően támogató, ám környezetvédelmi ügyekben kevésbé aktív. A komposztünnep bevezetése kapcsán egybehangzó vélemény volt, hogy feltehetően csak a pedagógus közösség kisebb hányada lenne aktivizálható. Külső kezdeményezésre (diákok, szülők) a rendezvény kis eséllyel valósulna meg. A megrendezés kapcsán a veresegyházi pedagógusok számára a ráfordítások köre (költségigény, humán erőforrás és időigény) volt fontos szempont, míg Jászárokszálláson a válaszadók nagyobb része a gyermekek számára érdekes programot, a pedagógiai programba illeszthetőséget és az életkori sajátosságokat emelte ki. Ugyanakkor minden vizsgált csoport elismerte, hogy a komposztünnep feltehetően pozitív hatást gyakorolna a gyermekek környezetvédelemhez való viszonyulására. A Komposztálás Ünnepe e településeken elsősorban óvodai keretek között tarthat számot érdeklődésre - a vizsgált zöld óvoda és egy magánóvoda feltehetően be is vezeti a programot. Kulcsfontosságú azonban, hogy legyen olyan pedagógus munkacsoport az intézményben, mely felvállalja a szervezést.

Kovács Kata

Összefüggések a személyiségtípusok és a csoportban betöltött szerepek között

Kutatásomban a Myers–Briggs Típus Indikátor (MBTI) és a Belbin-féle Csapattagtípus-kérdőív közötti lehetséges összefüggéseket vizsgálom. Úgy gondolom, hogy ez a két kérdőív az önismeret fejlesztésére is alkalmas, ez pedig jelenleg egy nem elhanyagolható folyamat, hiszen a humán erőforrás értéke ma már a személyiség egyediségében valamint az együttműködési képességben rejlik, a szakmai hozzáértés mellett. Először bemutatom az MBTI dimenzióit és preferenciáit, valamint az egyes preferenciák legjellemzőbb tulajdonságait. Említést teszek az egyes preferenciák közötti különbségekről is, hangsúlyozva a lehetséges interperszonális konfliktusokat, amelyeket a preferenciák különbözősége okozhat. Ezt követően a Belbin féle csoportszerepeket vizsgálom meg közelebbről.

Kutatásom célja, hogy az imént említett két eszköz között olyan összefüggéseket keressek, amelyek feltárásával az önismeret és egymás megismerése is fejleszthető. Úgy gondolom, hogy számos személyközi konfliktus kiváltó okai lehetnek az egyes szerepek és az eltérő személyiségtípusok közötti különbségek, ezért érdemes ezeknek figyelmet szentelni. Emellett a kiválasztási folyamat is gyorsabbá és hatékonyabbá tehető az efféle eszközök alapos ismeretével és tudatos használatával. Továbbá hasznos segítségként szolgálhat team-munka esetében is, mert sokat segíthet a csoport tagjainak egymás megértésében, elfogadásában, így javítva a teljesítményt és a közös munka hatékonyságát.

Kutatásom alapkérdése, hogy melyik csoportszerephez milyen személyiségtípusok tartozhatnak, melyek együtt járása a leggyakoribb.

A felállított hipotézisek az egyes személyiségpreferenciákat rendelik hozzá azokhoz a csoportszerepekhez, amelyekre az adott preferencia feltételezéseim szerint a legjellemzőbb. A vizsgálat módszere kvantitatív, kérdőívvel készült. A vizsgálat ideje 2015 szeptembere illetve októbere, helye online felület. A minta nagysága legalább 100 fő.

Kubicsek Rita

Karriépítési tudatosság elemzése és vizsgálata egy multikulturális cég magyarországi dolgozói körében

Kutatásom célja az volt, hogy megvizsgáljam egy multikulturális cég magyarországi szervezetén belül a dolgozók karriépítési tudatosságát, milyen karrier utakat részesítenek előnyben és mit tesznek céljaik eléréseért. A vizsgálat eredményeinek megállapításához kérdőívvel, illetve strukturált interjúk készítésével gyűjtöttem össze az adatokat. Kérdőíves kutatásom során arra kerestem a választ, hogy a nemek szerint érvényesül-e az eltérő karrierfelfogás, vagyis, hogy a férfiak valóban a „rég” (a szervezeti hierarchiában felfelé haladás), a nők pedig az „új” (a szakmai területek közti elmozdulás) karrierfelfogást részesítik előnyben.

Arra is kíváncsi voltam, hogy a szervezeti karriertervezés célcsoportjába tartozó vezetők és a vezetőképző programban résztvevő jövőbeni vezetők mennyire tudatosak karrierjük szervezeten belüli építésében.

Az eredmények tekintetében összességében megállapítható, hogy az általam vizsgált minta férfi válaszadói a hagyományos felfogás szerint az előmenetelt tartják igazi karriernek, addig a nők a modern felfogás szerinti szakértői szint bejárását preferálják.

A szervezeten belüli tudatos karriépítéssel kapcsolatban pedig elmondható, hogy a vezetőképző programban résztvevők tudatosabban építik fel karrierjüket, a felsővezetőkre vonatkozólag ez viszont nem bizonyítható.

Munkám végén javaslatokat fogalmaztam meg a felsővezetői karriépítési tudatosság fejlesztésére vonatkozó képzési terv project jellegű megvalósításával kapcsolatban.

Ottinger Ildikó

Az utca vizuális nyelve, a plakát

A téma fókuszában a plakátok állnak. Az utcai hírmondói a világ bármely nagyvárosában környezetünk állandó szereplői, mindennapi életünk részei. A plakát mint klasszikus hirdetési eszköz hosszú utat járt be: az egyszerű falragaszokból egyedi műalkotássá válva önálló művészeti ágat teremtve majd napjainkban tömegműmediumként töltve be küldetését.

Minden nemzet plakátművészete érzékenyen követi a társadalmi és történelmi változásokat, az adott ország jellemzőjévé válva nyújtja különleges egyedülállóságát.

A plakát több mint egy reklámeszköz, a plakát a nemzeti kultúra, azon belül is vizuális kultúra szerves része.

A környezetünket elárasztó globális információdömpingben a reklámozás különböző területein a hangsúly átrendeződik. Ezen változások a klasszikus hirdetési eszközökre, a plakátokra is hatással vannak.

Szatmári Gyula

Az órarendszervezés és a szakképzés eredményessége közötti összefüggés rendszer vizsgálata

Kutatásomban a tanulás eredményességét befolyásoló tényezőket vizsgáltam, különös tekintettel az órarend összeállításának jelentőségét.

Munkám elméleti részében részletesen bemutattam a tanulás fogalmának értelmezésében felmerülő tudományterületi különbségeket. Ezt követően részletesen kitértem azon környezeti tényezőkre, mely magát a tanulás folyamatát befolyásolják.

A kutatás gyakorlati részében kérdőíves felmérést végeztem Gyulai Szakképzési Centrum Harruckern János Szakiskolájának pedagógusai és tanulói között, melyet a tanulók körében Pieron-teszttel egészítettem ki.

Az intézményben összesen 148 pedagógus dolgozik és 893 diák tanul. Kiindulásként a pedagógusok 50%-t és a tanulók 15%-t szerettem volna bevonni, mely az oktatói oldal passzivitása miatt nem valósult meg. A vizsgálatban résztvevők pedagógusok esetében 52 fő, míg tanulók esetében 92 fő volt bevonható a kutatásba.

Mind a kérdőíves felmérés, mind a Pieron-teszttel végzett mérés rámutat az órarendben fellelhető szerkezeti hibákra, melynek kiküszöbölésével a tanulás eredményessége is javítható lenne, azonban a pedagógusok véleménye alapján ennek sok esetben humán erőforrás akadálya van.

A tanulási folyamatban résztvevő mindkét szereplő egyetért abban, hogy az utolsó két órában tartott elméleti, szakmai tárgyak oktatása, már sokkal kisebb hatékonyságú, mint a 2.-4. órában tartottaké.

Ugyanakkor az órarendi tényezőkön túl az egyéb tényezők megítélése jelentős mértékben eltér a két csoport esetében. Addig, amíg a pedagógusok esetében a

tanár személyisége áll az első helyen, addig a diákoknál az a legfontosabb, hogy adott óra hányadik aznap, s csak második helyen szerepel a tanár személyisége.

Összefoglalóan elmondható, hogy a tanulási folyamat mindkét szereplője érzi, látja, hogy az órarend nem minden esetben biztosítja a legideálisabb feltételt az eredmények optimalizálásához. Úgy vélem kutatásom alapvető célját elérte, hiszen igyekeztem egy olyan problémakört megvizsgálni, mely a hétköznapi élet apró módosításokkal is eredménynövelő lehet, hosszabb távon pedig segíthet abban, hogy a leterheltség érzésének csökkentése mellett hatékonyabbá tegye a pedagógusok mindennapi munkáját.

Tóth Lajosné

Hagyományápolás a Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnáziumban

A munkám áttekintést ad 1867-1989-ig az országos általános oktatáspolitikáról, a középfokú képzésről, s ezen belül is a gimnáziumi oktatásról. Bemutatja a gimnáziumi nevelés lehetőségeit, formáit, fejlődését, átalakulását. Részletesen ismerteti a Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium kialakulását, előrehaladását, hogyan változott meg a református gimnázium működése az államosítás után.

A kutatásom az 1900-as évek elejétől a '80-as évek végéig vizsgálta a gimnáziumban a tanárok és diákok által kialakított hagyományokat. A kutatás alapja az iskola aktuális igazgatója által évenként kiadott értesítők, évkönyvek, illetve az államosítás után kiadott jubileumi évkönyvek, melyekben az iskolai eseményekről, a diákság munkájáról is beszámoltak. Az iskolában diákoskodó, majd később ott tanító, mára nyugdíjas pedagógusok visszaemlékezései segítségével dolgoztam fel a szokásokat. Azt vizsgáltam, hogy milyen hagyományok alakultak ki, ezek a hagyományok hogyan éltek tovább, milyen formában maradtak fenn, vagy alakultak át, esetleg szűntek meg.

Zyrycki Anikó

A fogyatékossgal élő személyek szociális kompetenciájának jelentősége a munka világában

A szociális kompetenciák minden társas érintkezésben, így a munkavállalásban is szerepet kapnak, ezért minőségük a fogyatékossgal élő munkavállalók esetében is kulcskérdés.

A kérdőív látás-, hallás- és mozgássérültséggel élő személyek körében vizsgált olyan szociális kompetenciákat, amelyek fontosak a munkahelyi integrációhoz. A kapott eredmények alapján a legerősebb képesség az együttműködési képesség, míg a leggyengébbnek a stresszkezelési képesség mondható.

Emellett a fogyatékossgal élő munkavállalókat alkalmazó nyílt munkaerő-piaci szervezetekkel készített interjúk alapján a tapasztalatok igen eltérőek: van, ahol harmonikus a kapcsolat, míg olyan cég is akadt, ami már nem kíván foglalkozni a témával a negatív tapasztalatok miatt. Az általános vélemény szerint a személyes érintettség és a szociális érzékenység miatt kezdtek el érdeklődni az ügy iránt, noha a jogszabályi előírás betartása is motiváló tényező volt.

A vizsgálat alapján elmondható, hogy a célcsoport mellett az úgynevezett „fogyatékosbarát” munkahelyeknek is meg kell küzdenie a társadalmi előítéletekkel, és a tartós eredményhez szorosabb és átfogóbb együttműködés szükséges a cégek és az alapítványok között.